KKSU/ODL/W/2021/1

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालय:, रामटेकम्

मुक्त-दूरस्थशिक्षणकेन्द्रम्

एम्.ए.(संस्कृतम्) तृतीय-सत्र-परीक्षा

प्रथमप्रश्नपत्रम् - उत्कीर्णलेख: हस्तलिखितशास्त्रञ्च

समय: - २.३० होरा **पूर्णाङ्का: -७०**

....

सूचना -अन्यथानिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

विशेष निर्देश नसल्यास उत्तरे स्वीकृत भाषेत लिहावीत.

अधोदत्तेषु सप्तप्रश्नेषु **पञ्चप्रश्नानाम्** उत्तराणि लिखत। **(प्रथम: प्रश्न: अनिवार्य:)**

खाली दिलेल्या सात प्रश्नांपैकी **पाच प्रश्न** सोडवा. **(पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे)**

प्र.१ अ) अनुरूपं योजयत। ०५

योग्य जोड्या जुळवा.

१. रुद्रदामन्-प्रस्तरलेख:	अ. ऐहोळ:
२. वाकाटक-ताम्रपट:	ब. कम्बोज:
३. राजाचन्द्र-स्तम्भलेख:	क. पुणे
४. राजाभववर्मन्-प्रस्तरलेख:	ड. गिरनार:
५. राजापुलकेशिन्-प्रस्तरलेख:	इ. मेहरौली

प्र. १ आ) एकवाक्येन उत्तरत। ०५

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. गिरनारप्रस्तराभिलेखे उल्लेखितस्य तडागस्य नाम किम् ?
गिरनार प्रस्तराभिलेखात उल्लेखित तलावाचे नाव काय ?

२. हस्तलिखितस्य प्रमुखग्रन्थालयानां नामानि लिखत।
हस्तलिखितांच्या प्रमुख ग्रन्थालयांची नावे लिहा.

३. खरोष्ठीलिप्य: लेखा: भारतस्य कस्मिन् भागे प्रामुख्येन प्राप्ता: ?
खरोष्ठी लिपीतील लेख भारताच्या कोणत्या भागात प्रामुख्याने प्राप्त होतात ?

४. मोडीलिपि: कस्य प्रदेशस्य लिपि: वर्तते ?
मोडी लिपी कोणत्या प्रदेशातील लिपी आहे ?

५. वाकाटकानां राज्यं कुत्र आसीत् ?
वाकाटकांचे राज्य कुठे होते ?

प्र. २ लघुटिप्पणिं लिखत। (त्रयम्) **१५**

संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

१. वाकाटक-ताम्रपट:
वाकाटकाच्या ताम्रपट्ट्या

२. लेखनसाधनानि
लेखन अवजार

३. कम्बोजप्रस्तराभिलेख:
कम्बोज प्रस्तरलेख

४. रुद्रदामन्
रुद्रदामन्

५. मेहरौली-स्तम्भलेख:
मेहरौली-स्तम्भलेख

प्र. ३ गिरनार-प्रस्तरलेखस्य साहित्यिकं महत्त्वं स्पष्टयत। **१५**

गिरनार प्रस्तरलेखाचे साहित्यिक महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. ४ हस्तलिखितानां संवर्धनं संरक्षणं च कथं करणीयमिति सविस्तरं लिखत। **१५**

हस्तलिखितांचे संवर्धन व संरक्षण कसे करावे सविस्तर लिहा.

प्र. ५ ब्राह्मीलिपिविषये सविस्तरं निबन्धं लिखत। **१५**

ब्राह्मी लिपीवर सविस्तर निबन्ध लिहा.

प्र. ६ ऐहोळ-शिलालेखस्य सविस्तरं वर्णनं कुरुत। **१५**

ऐहोळ-शिलालिखाचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र. ७ हस्तलिखितशास्त्रानुसारं लेखनसामग्रीं वर्णयत। **१५**

हस्तलिखितशास्त्रानुसार लेखन सामग्रीचे वर्णन करा.

....

KKSU/ODL/W/2021/2

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालय:, रामटेकम्

मुक्त-दूरस्थशिक्षणकेन्द्रम्

एम्.ए.(संस्कृतम्) तृतीय-सत्र-परीक्षा

द्वितीयप्रश्नपत्रम् - अर्वाचीन-संस्कृतसाहित्यम्

समय: - २.३० होरा **पूर्णाङ्का: -७०**

....

सूचना -अन्यथानिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

विशेष निर्देश नसल्यास उत्तरे स्वीकृत भाषेत लिहावीत.

अधोदत्तेषु सप्तप्रश्नेषु **पञ्चप्रश्नानाम्** उत्तराणि लिखत। **(प्रथम: प्रश्न: अनिवार्य:)**

खाली दिलेल्या सात प्रश्नांपैकी **पाच प्रश्न** सोडवा. **(पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे)**

प्र. १ एकवाक्येन उत्तरत। **१०**

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. विन्ध्यवासिनीविजयमहाकाव्यस्य रचयिता क: ?
विन्ध्यवासिनीविजय-महाकाव्याचे रचयिता कोण आहेत ?

२. विन्ध्यवासिनीविजयमहाकाव्ये कति सर्गा: सन्ति ?
विन्ध्यवासिनीविजय-महाकाव्यात किती सर्ग आहेत ?

३. विन्ध्यवासिनीविजयमहाकाव्यस्य प्रथमसर्गस्य विषय: क: ?
विन्ध्यवासिनीविजय-महाकाव्याच्या प्रथम सर्गाचा विषय काय आहे ?

४. विन्ध्यवासिनीविजयमहाकाव्यरचयितु: कस्या: अपि एकस्या: ग्रन्थरचनाया: नाम लिखत।
विन्ध्यवासिनीविजयमहाकाव्य रचयित्याच्या अन्य कोणत्याही एका कृतीचे नाव लिहा.

५. भासोऽहास: इत्यस्य निर्वचनं लिखत।
भासोऽहास शब्दाचा अर्थ लिहा.

६. भासनाटकचक्रम् इत्यस्मिन् नाट्यचक्रे कति नाट्यग्रन्था: सन्ति ?
भासनाटकचक्र या कृतीमध्ये किती नाट्यग्रन्थ निहित आहेत ?

७. राजकवे: भासस्य शिष्यस्य नाम लिखत।
राजकवी भासाच्या शिष्याचे नाव लिहा.

८. दूतघटोत्कच: इति रूपकं कं ग्रन्थमाश्रित्य लिखितम् ?
दूतघटोत्कच हे रूपक कोणत्या ग्रन्थाच्या आश्रयाने लिहिले आहे ?

९. भासोऽहास: नाट्ये कति अङ्का: सन्ति ?
भासोऽहास नाट्यात किती अंक आहेत ?

१०. भासोऽहास: ग्रन्थानुसारं नाटककारेण कथं भाव्यम् ?
भासोऽहास ग्रन्थानुसार नाटककाराने कसे असावे ?

प्र. २ विन्ध्यवासिनीविजयमहाकाव्यस्य रचयितु: परिचयं विस्तरेण लिखत। **१५**

विन्ध्यवासिनीविजय महाकाव्याच्या रचनाकाराचा परिचय सविस्तर लिहा.

प्र. ३ विन्ध्यवासिनीविजयमहाकाव्यस्य प्रथमसर्गस्य सारांशं लिखत। **१५**

विन्ध्यवासिनीविजय महाकाव्याच्या प्रथम सर्गाचा सारांश लिहा.

प्र. ४ भासोऽहासस्य रचयितु: प्रा. गजाननबाळकृष्णपळसुलेवर्यस्य परिचयं लिखत। **१५**

भासोऽहास रचनाकार प्रा.गजानन बाळकृष्ण पळसुले यांचा परिचय लिहा.

प्र. ५ भासोऽहासग्रन्थस्य प्रथमाङ्कस्य सारांशं लिखत। **१५**

भासोऽहास ग्रन्थाच्या प्रथम अंकाचा सारांश लिहा.

प्र. ६ भासोऽहासग्रन्थस्य तृतीयाङ्कस्य सारांशं विलिख्य मतितार्थं लिखत। **१५**

भासोऽहास ग्रन्थाच्या तृतीय अंकाच्या सारांश लिहून मतितार्थ लिहा.

प्र. ७ प्रा.गजाननबाळकृष्णपळसुले एतेषां मतानुसारं महाकवे: भासस्य नाट्यदृष्टिं लिखत। **१५**

प्र.गजानन बाळकृष्ण पळसुले यांचा महाकवी भासाच्या नाट्याबद्दलचा दृष्टिकोण स्पष्ट करा.

………………………………….

KKSU/ODL/W/2021/3

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालय:, रामटेकम्

मुक्त-दूरस्थशिक्षणकेन्द्रम्

एम्.ए.(संस्कृतम्) तृतीय-सत्र-परीक्षा

तृतीयप्रश्नपत्रम् - संस्कृतनाटकं नाट्यशास्त्रञ्च

समय: - २.३० होरा **पूर्णाङ्का: -७०**

....

सूचना -अन्यथानिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

विशेष निर्देश नसल्यास उत्तरे स्वीकृत भाषेत लिहावीत.

अधोदत्तेषु सप्तप्रश्नेषु **पञ्चप्रश्नानाम्** उत्तराणि लिखत। **(प्रथम: प्रश्न: अनिवार्य:)**

खाली दिलेल्या सात प्रश्नांपैकी **पाच प्रश्न** सोडवा. **(पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे)**

प्र. १ एकेन वाक्येन उत्तरत। **१०**

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. मुद्राराक्षसस्य कर्ता क: ?
मुद्राराक्षसाचा कर्ता कोण ?

२. मुद्राराक्षसम् इत्यस्मिन् नाटके कति अङ्का: सन्ति ?
मुद्राराक्षस नाटकात किती अंक आहेत ?

३. मुद्राराक्षसस्य तृतीयाङ्कस्य नाम किम् ?
मुद्राराक्षसाच्या तृतीय अंकाचे नाव काय ?

४. मुद्राराक्षसस्य मुख्यरस: क: ?
मुद्राराक्षसाचा मुख्य रस कोणता ?

५. मुद्राराक्षसस्य प्रतिनायक: क: ?
मुद्राराक्षसाचा प्रतिनायक कोण ?

६. विशाखदत्तस्य पिता क: अस्ति ?
विशाखदत्ताचा पिता कोण ?

७. नन्दस्य अमात्य: क: वर्तते ?
नन्दाचा अमात्य कोण ?

८. शार्ङ्गरव: कोऽस्ति ?
शार्ङ्गरव कोण आहे ?

९. मुद्राराक्षसस्य मुद्रा कस्मात् प्राप्यते ?
मुद्राराक्षसाची मुद्रा कोणाकडून प्राप्त होते ?

१०. चन्द्रगुप्तस्य कञ्चुकी क: अस्ति ?
चन्द्रगुप्ताचा कञ्चुकी कोण ?

प्र. २ टिप्पणीत्रयं लिखत। **१५**

कोणत्याही तीनवर टीपा लिहा.

१. विशाखदत्त:
विशाखदत्त

२. कौमुदीमहोत्सव:
कौमुदीमहोत्सव

३. मलयकेतु:
मलयकेतु

४. कृतककलह:
कृतककलह

५. क्षपणक:
क्षपणक

प्र. ३ नाटकस्य लक्षणं विलिख्य मुद्राराक्षसम् नाटकेन सह समन्वयं कुरुत। **१५**

नाटकाचे लक्षण लिहून त्याचा मुद्राराक्षस नाटकाशी समन्वय करा.

प्र. ४ मुद्राराक्षसम् इत्यस्य नाटकस्य वैशिष्ट्यानि लिखत। **१५**

मुद्राराक्षस नाटकाची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र. ५ चाणकस्य चरित्रचित्रणं वर्णयत। **१५**

चाणक्याचे चरित्रचित्रण लिहा.

प्र. ६ अमात्यराक्षसस्य चरित्रं लिखत। **१५**

अमात्यराक्षसाचे चरित्र रेखाटा.

प्र. ७ मुद्राराक्षसस्य प्रथमाङ्कत्रयस्य कथानकं स्वशब्दै: लिखत। **१५**

मुद्राराक्षसाच्या पहिल्या तीन अंकांचे कथानक आपल्या शब्दात लिहा.

………………………………….

KKSU/ODL/W/2021/4

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालय:, रामटेकम्

मुक्त-दूरस्थशिक्षणकेन्द्रम्

एम्.ए.(संस्कृतम्) तृतीय-सत्र-परीक्षा

चतुर्थप्रश्नपत्रम् - संस्कृतकाव्यशास्त्रम्

समय: - २.३० होरा **पूर्णाङ्का: -७०**

....

सूचना -अन्यथानिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

विशेष निर्देश नसल्यास उत्तरे स्वीकृत भाषेत लिहावीत.

अधोदत्तेषु सप्तप्रश्नेषु **पञ्चप्रश्नानाम्** उत्तराणि लिखत। **(प्रथम: प्रश्न: अनिवार्य:)**

खाली दिलेल्या सात प्रश्नांपैकी **पाच प्रश्न** सोडवा. **(पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे)**

प्र. १ एकेन वाक्येन उत्तरत। **१०**

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. काव्यप्रकाशग्रन्थस्य कर्ता क: ?
काव्यप्रकाशग्रंथाचा कर्ता कोण आहे ?

२. काव्यप्रकाशग्रन्थे कति उल्लासा: सन्ति ?
काव्यप्रकाशग्रंथात किती उल्लास आहेत ?

३. ध्वन्यालोक: केन रचित: ?
ध्वन्यालोक ग्रंथ कोणी लिहिलेला आहे ?

४. ध्वनि: कतिविध: ?
ध्वनी किती प्रकारचा आहे ?

५. ध्वनिकारस्य मतानुसारेण काव्यस्यात्मा क: ?
ध्वनिकारांच्या मतानुसार काव्याचा आत्मा कोण आहे ?

६. ध्वने: लक्षणं लिखत ?
ध्वनीचे लक्षण लिहा.

७. काव्यप्रकाशस्य काव्यलक्षणं लिखत।
काव्यप्रकाशानुसार काव्यलक्षण लिहा.

८. के भाक्तवादिन: ?
भाक्तवादी कोण आहे ?

९. काव्यप्रकाशस्य प्रथमोल्लासस्य नाम किम् ?
काव्यप्रकाशाच्या प्रथम उल्लासाचे नाव काय ?

१०. काव्यप्रकाशानुसारम् उत्तमं काव्यं किं भवति ?
काव्यप्रकाशानुसार उत्तम काव्य कोणते ?

प्र. २ लघुटिप्पणीं लिखत। (कयोरपि द्वयो:) **१५**

लघुटिप्पणी लिहा. (कोणत्याही दोन)

१. प्रतीयमानार्थ: २. आनन्दवर्धन:

प्रतीयमानार्थ आनन्दवर्धन

३. काव्यहेतु: ४. गुणीभूतव्यङ्ग्यम्

काव्यहेतु गुणीभूतव्यङ्ग्य

प्र. ३ काव्यप्रकाशस्य मङ्गलाचरणं विशदीकुरुत। **१५**

काव्यप्रकाशाच्या मङ्गलाचरणाचे विवरण करा.

प्र. ४ काव्यप्रकाशानुसारं काव्यलक्षणं सोदाहरणं विवृणुत। **१५**

काव्यप्रकाशानुसार काव्यलक्षण उदाहरण सहित स्पष्ट करा.

प्र. ५ ध्वन्यालोकानुसारं ध्वनिविरोधिनां मतं प्रतिपादयत। **१५**

ध्वन्यालोकानुसार ध्वनीविरोधी मताची विस्तृत चर्चा करा.

प्र. ६ ध्वन्यालोकानुसारं ध्वने: स्वरूपं विशदयत। **१५**

ध्वन्यालोकानुसार ध्वनीचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र. ७ काव्यप्रकाशानुसारं काव्यभेदान् सोदाहरणं विशदयत। **१५**

काव्यप्रकाशानुसार काव्याचे भेद उदाहरण सहित स्पष्ट करा.

....